

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА ВСС	
Регистрационен индекс	Дата
BCC 1485	17-05-2024

Изх. № 889/17.05.2024 г.

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ,
И. Ф. НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ, СЪГЛ. § 23, АЛ. 2 ОТ ПЗР
НА ЗИД НА КРБ

ОТГОВОРИ

ОТ: **ГЕОРГИ МАНОЛОВ ГЕОРГИЕВ**
съдия в Районен съд – гр. Тутракан,

ОТНОСНО: *Въпроси, поставени от „Български институт за правни инициативи“ по реда чл. 50, ал. 1 от Наредбата за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт във връзка с чл. 194а, ал. 6 от ЗСВ*

ПО ПОВОД: *Процедура за избор на административен ръководител на Районен съд – гр. Тутракан*

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВСС,
УВАЖАЕМА Г-ЖО ГЯУРОВА - ВЕГЕРТСЕДЕР,**

Представям отговори на поставените въпроси от „Български институт за правни инициативи“, както следва:

1. Какво е Вашето мнение за промените в Конституцията на Република България, отнасящи се до съдебната власт, обн. в ДВ бр. 106 от 22.12.2023 г.?

Въвеждането на Висш съдебен и Висш прокурорски съвет, които осъществяват правомощията си самостоятелно и чрез Общо събрание (бившия Пленум), следва да се квалифицира по - скоро като козметична, а не като структурна промяна. Като положително следва да бъде оценено определянето на по - голямата квота на членовете на ВСС, които ще се избират от органите на съдебната власт (8 - от съдиите от всички съдилища и 5 - от Народното събрание).

По съществени са измененията по чл. 65, ал. 1 от КРБ, които позволяват да бъде избран за депутат, който освен българско има и друго гражданство, но е живял последните осемнадесет месеца в страната. Този период е прекалено кратък, за да може бъдещият законодател да формира пълна представа относно политическите, битови, икономически, социални и др. фактори, играещи роля в нормотворческия процес. Още по - притеснителна е разпоредбата на чл. 110, който сочи, че членове на Министерския съвет могат да бъдат български граждани, които отговарят на условията за избиране на

народни представители, като условието по чл. 65, ал. 1, изречение второ не се прилага (т. е. не е необходимо членовете на МС да са живели в страната).

Като положителни следва да бъдат оценени изменението на чл. 126, ал. 1 от КРБ, която предвижда структурата на прокуратурата да е в съответствие с тази на съдилищата, които разглеждат наказателни дела, както и възможността всеки съд да сезира КС с искане за установяване на несъответствие между закон, приложим по конкретното дело и Конституцията (150, ал. 2 от КРБ).

2. В преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на КРБ (ДВ, бр. 106 от 2023 г.) е посочено, че „§ 23. (1) Изборните членове на Висшия съдебен съвет и на Висшия прокурорски съвет се избират в срок от три месеца след влизане в сила на законите, които се отнасят до прилагането на чл. 129 - чл. 130б.” По какъв начин трябва да се проведе този избор, според Вас, за да се избегне усещането за манипулации на вота?

Аз лично съм привърженик на електронния вот, с допълнително удостоверяване на вота на хартиен носител. Към момента разпоредбите на ЗСВ предвиждат конвенционално гласуване (с хартиена бюлетина), което ще намали броя на гласувалите съдии, а оттам и доверието във вота.

3. На 11.10.2022 г. СК на ВСС взе решение да не прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията за общностния съд с по - висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта?

Не съм наясно с концепцията за общностен съд.

4. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Намирам, че за да може да бъде решен проблема следва да бъде изработена норма за натовареност на съдия. Вижданията ми съм изложил в предложение до ВСС, което съм изпратил през 2020 г. Прилагам копие от предложението ми (вж. Приложение № 1).

5. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Да, необходимо е възнаграждението за всички съдийски длъжности да бъде обвързано с обективен измерител, подобно на разпоредбата на чл. 218, ал. 1 от ЗСВ. Така ще се избегнат и парадокси, като определяне на заплати под минимума по чл. 218,

ал. 2 от ЗСВ, което стана и повод за образувани съдебни производства, висящи към настоящия момент.

6. Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

Дигитализирането на правосъдието е необходимост, наложена от развитието на обществените отношения. За съжаление софтуерния продукт, както в техническо, така и в концептуално отношение не отговаря на изискванията на правосъдието. То в най-добрия случай забавя процеса на правораздаване, ангажирайки значителен кадрови ресурс. В някои аспекти продукта обаче засяга и възможността съдията да оформи съдебния акт в съответствие с вътрешното си убеждение. В тази връзка съм отправил до ВСС и „Информационно обслужване“ АД предложение, което впоследствие с Писмо изх. № 2097/06.12.2023 г. съм изпратил и до председателите на всички съдилища.

7. От 1.07.2024 г. се очаква да влязат в сила промените в Закона за медиацията и в ГПК, с които се въвежда задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. В края на миналата година ВСС прие и релевантните подзаконовни нормативни актове. Какво е мнението Ви за задължителното препращане към медиация по висящи съдебни дела?

Не подкрепям въвеждането на задължителната медиация. Процедурата по медиация би следвало да се прилага единствено по преценка на съдията. Задължителната медиация ще доведе по - скоро до забавяне на производствата по определени групи дела.

8. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 7 години от действието на тези текстове. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление съда, в който правораздавате?

Въпросът е недостатъчно конкретен.

Ако същия касеа въвеждането на прекия избор на членове на ВСС, тези разпоредби са приложени на практика в два броя избори, в които аз съм участвал (те са проведени чрез ел. гласуване).

Ако въпросът касеа правомощията на общите събрания на съдиите, като най-същественото (от практическа гледна точка) следва да бъде определено правомощието на събранието за приемане на правила за определяне на натовареността на председателя на съда, на неговите заместници, на председателите на отделения, ако има такива, на съдиите от районния съд, които са натоварени с осъществяването на организационни функции, както и в случай на предписание на здравните органи. В Районен съд - гр. Тутракан е въведена практиката общото събрание да приема и правила за разпределение на делата между самите съдии.

9. Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. До какво смятате, че ще доведе разделянето на двата отделни етични кодекса?

Спазването на етичните и морални принципи е качество, което магистратът следва да притежава към момента на назначаването си. Тези принципи са абстрактно

понятие, поради което разпоредбите в кодекса, закрепват по - скоро общо норми за поведение, от колкото детайлни правила. В този смисъл „разделянето“ на Кодекс за етично поведение на българските магистрати на Кодекс за етично поведение на съдии и съответно на прокурори и следователи не би могло доведе до съществена промяна в етичните нагласи да различните групи магистрати.

10. На стр. 5 от концепцията Ви сочите, че наказателните дела в РС - Тутракан се разпределят на един съдия. Считате ли, че това създава колизия с принципа за случайно разпределение на делата?

При разглеждането на въпроса от общото събрание на съдиите е отдаден приоритет на специализацията на съдиите, пред спазването на принципа на случайно разпределение.

Освен това следва да бъде отбелязано, че по отношение на съдията, специализиран в разглеждането на наказателни дела, често са налице основания за отвод. Той живее в гр. Тутракан, като негов близък родственик е разследващ полицай. При това положение делата, по отношение на които са налице основания за отвод се разпределят между останалите двама съдии. Т. е. реално е налице случайно разпределение, но при по - голям процент на разпределение за специализирания наказателен съдия.

11. На стр. 8 от концепцията Ви посочвате: „Стандартните форми на обучение и присъствието на провежданите от съда съдебни заседания, не предизвиква нужния интерес у учениците. Нужни са алтернативни форми за представяне на дейността на съда“. Бихте ли уточнили какви са тези алтернативни форми, които бихте предложили?

Имахме значителен успех с организирането на симулативен наказателен процес, в който учениците бяха съдия, прокурор, съдебни заседатели, защитници и подсъдими.

Следва да се набляга на такива форми за популяризиране на дейността на съда - симулативни процеси, ролеви игри, състезания и др.

12. На стр. 11 от концепцията Ви си поставяте за цел „Ефективността на правораздаването“. Как оценявате този критерий в първия Ви мандат?

В концепцията при първия ми мандат като председател на Районен съд - гр. Тутракан съм предвидил следните мерки за повишаване на ефективността на правораздаването:

1. предприемането на стъпки за оптимизацията на щата в частта на предвидените съдийски длъжности;

2. осигуряването на участието на магистратите и съдебните служители в обучителни мероприятия на НИП и работни срещи, съобразени с актуалните проблеми на правораздавателната дейност.

По първата точка от мерките бяха предприети следните действия:

През месец февруари 2019 г. встъпих в длъжност като административен ръководител на съда.

На 28.02.2019 г. отправих искане до Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на ВСС (КАКВСС), в която изложих доводите си за

значителните затруднения в осъществяването на правораздавателната дейност на съда, която налага спешното заемане на свободната трета щатна длъжност „съдия“.

3. В отговор на искането ми ВСС инициира процедура по съкращаване на вакантната трета щатна длъжност, във връзка с което депозирах следните становища:

- на 13.03.2019 г. становище до КАКВСС;
- на 18.07.2019 г. становище до КАКВСС;
- на 28.10.2019 г. становище до Пленума на Висшия съдебен съвет;
- на 05.11.2019 г. допълнително становище до Пленума на Висшия съдебен съвет.

Във всички мои становища акцентирах върху факта, че са налице значителни затруднения при разглеждането на делата, като вакантната бройка не следва да бъде съкращавана, а да бъде спешно заета, с оглед гарантирането на функционирането на правораздавателния орган.

Независимо от това, считано от 07.11.2019 г., с Решение на Пленума на ВСС по Протокол № 26 от 07.11.2019 г., на основание чл. 30, ал. 2, т. 8 от ЗСВ, длъжността бе съкратена, с което длъжностите в ТНРС бяха редуцирани на 2.

В резултат на това се затвърди трайната тенденция към увеличаване на натовареността на съдиите, забавяне на разглеждането на делата, а оттам и до увеличаването на висящността. Увеличаването на висящността ограничаваше възможността за приключване на делата, което от своя страна отново водеше до увеличаване на несвършените дела. (Т. е. стигна се до затварянето на „омагьосания кръг“, обуславящо невъзможността да бъдат приключени постъпващите дела). Последното доведе до нареждането на ТНРС на пето място по натовареност по щат сред съдилищата извън областните центрове за 2020 г.

За да бъде прекъсната установената тенденция на влошаване срочността, от мен бяха отправени искания за разкриване на трета щатна бройка с:

- Писмо до ВСС от 24.06.2020 г.;
- Писмо до ВСС от 09.12.2020 г.;
- Писмо до ВСС от 01.06.2021 г.

В крайна сметка кадровата криза бе преодоляна с решение на Пленума на ВСС по Протокол № 12/24.06.2021 г., като щатната численост на ТНРС бе увеличена с една длъжност „съдия“ - на 3 щатни бройки.

На 02.07.2021 г. вакантната щатна бройка бе заета от съдия Маладжиков. В резултат на това натовареността на съда към момента гравитира около средната за страната (за съдилищата извън областните центрове).

По втората точка от мерките е осигурена възможност на магистратите и съдебните служители да участват в множество обучения (за магистратите - „Електронни доказателства, доказателства в социалните мрежи, криптовалюти“; обучение по Програма за обмен за представители на органите на съдебната власт (EJTN) – Лисабон, Португалия – 31.05.2022 г. – 01.06.2022 г. – Civil liability due to AI (CI/2022/05) / Режим на гражданската отговорност във връзка с изкуствения интелект; „Въведение в правосъдието за деца. Актуални наказателноправни аспекти“ и др.; за съдебните служители - „Електронни инструменти в съдебното изпълнение“ – 09.06.2019 г.; „Актове на Изпълнителна агенция „Медицински одит“ – казуистика, практически хипотези в правораздаването“; Съдебно сътрудничество по граждански дела“; „Съдебно-административно обслужване на граждани“ и др.)

В обобщение, считам, че е запазено качеството на правораздаването с наличния кадрови ресурс, като е осигурена след 02.07.2021 г. натовареност на съдебните състави, позволяваща разглеждане на делата в оптимално къси срокове. В този аспект може да се

приеме, че към настоящия момент е постигната оптимална ефективност на правораздаването в Районен съд - Тутракан.

Приложения:

1. Писмо изх. № 766/01.07.2020 г.
2. Писмо изх. № 2097/06.12.2023 г.

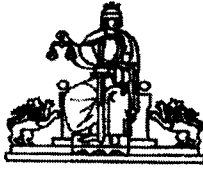
Дата: 17.05.2024 г.

С УВАЖЕНИЕ:

Georgi
Manolov
Georgiev

/Г. Георгиев/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

Изх. № 466
Дата: 7 - 07 г. 2020

ДО
СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

КОМИСИЯТА ПО АТЕСТИРАНЕТО И
КОНКУРСИТЕ

КОМИСИЯ „СЪДЕБНА КАРТА,
НАТОВАРЕНОСТ И СЪДЕБНА
СТАТИСТИКА“

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Относно:

*Единен критерий за отчитане
натовареността при обсъждане на
искания за разкриване на нови щатни
бройки в съдилищата*

и

*Доклад – предложения за оптимизация
на съдилища*

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Настоящото предложение цели да ангажира ВСС с вземане на принципни решения относно извършването на кадрови промени и реформи в съдилищата като част от правосъдната система.

Поводът за отправеното от нас предложение е Решението на Съдийската колегия на ВСС от 26 юни 2020 г. за определяне на работна група от членове на Комисията по атестирането и конкурсите и на Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

статистика“ към Съдийската колегия на ВСС за изготвяне на единен критерий за отчитане натовареността при обсъждане на искания за разкриване на нови щатни бройки в съдилищата. Този проблем е свързан с Доклад – предложения за оптимизация на съдилища в изпълнение на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“ по Договор № ВСС–1212 от 31.01.2019 г. с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на съдебната карта“, поради което апелираме към изготвянето на механизъм, който може да е полезен при решаването и на двата проблема.

Кратко изложение на проблема

В ядрото на проблема стои неравномерната натовареност на магистратите. Този проблем води до влошаване на качеството на правосъдието при по - натоварените съдилища и съответно при нецелесъобразно разходване на ресурс при ненатоварените съдилища.

В тази връзка ВСС полага усилия за оптимизиране на натоварването в следните направления:

1. Щатни промени в съдийския състав - Последното се извършва чрез използване на статистически показател за брой постъпили / разгледани дела от съдия за годината, като се прехвърлят щатни длъжности от съдилища с по - малко дела към съдилища с повече дела. (Системата СИНС не се използва, независимо че статистическите формуляри продължават да се попълват). Прехвърлянето се извършва при наличието на свободни (незаети) щатни бройки в щата на „ненатоварения съд“ или по реда на чл. 194 от ЗСВ. Повод за такива размествания са обикновено сигнали от „свърхнатоварени“ съдилища за нуждата от разкриване на допълнителни щатни длъжности, при което се извършва анализ къде да бъде съкратена съответната щатна длъжност. Т. е. действия се *ad hoc*.

2. Структурна реформа - В тази насока се предлагат различни принципни подходи (изброени неизчерпателно):

- 2.1. закриване на съдилища (районни, военни);
- 2.2. сливане на съдилища (районни);
- 2.3. преобразуване на съдилища в отделения (районни);
- 2.4. промяна на съдебни райони (районни);
- 2.5. райониране на големите съдилища (СРС, ВРС и др.);
- 2.6. промяна на подсъдността на определени производства (вкл. промяна на реда за разглеждане на заповедните производства).
- 2.7. мобилност на служители и магистрати.

Към момента не може да бъде намерена насоката за извършването на структурните реформи, тъй като всички те също преследват конкретни цели, като съответно влекат определени позитиви и негативи. Те са подробно разгледани в „Доклад – предложения за оптимизация на съдилища“, като допълнително следва да бъдат поставени следните акценти:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

	Предимства	Недостатъци
Закриване и сливане на съдилища	- икономия на средства;	- намаляване на достъпа до правосъдие на гражданите; - затруднения при взаимодействието с др. институции (СВ, полиция и др.); - влошаване на качеството на правораздаването;
Преобразуване на съдилища в отделения	- икономия на средства; - възможност за оптимизиране на натовареността на съдиите между районите;	- влошаване на организацията в съда;
Промяна на съдебни райони;	- намаляване на натовареността и повишаване на качеството на правосъдието по;	- затруднения при взаимодействието с др. институции (СВ, полиция, общини и др.);
Райониране на големите съдилища;	- подобряване на организацията; - повишаване на качеството на правосъдието;	- повишаване на разходите;
Промяна на подсъдността на определени производства (вкл. промяна на реда за разглеждане на заповедните производства).	- намаляване на натовареността и повишаване на качеството на правосъдието по отношение на останалите дела.	- повишаването на разходите на др. институции извън съдебната система; - влошаване на качеството на правосъдието по отношение на прехвърлените дела.

Следователно следва да бъдат изведени фундаментални цели на извършваните на структурни и конкретни кадрови промени, въз основа на която да бъде определен и принципа за извършването им.

Разрешение на проблема

Целта на промените следва да бъде осигуряването на правораздаване, което да е:

1. **Качествено** - Последното изисква:
  - 1.1. законът да бъде прилаган точно и
  - 1.2. правораздаването да бъде осъществявано бързо (по възможност в предвидените в процесуалните закони срокове).
2. **Ефективно** - Последното изисква дейността да бъде осъществявана при възможно най - малък разход на средства.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

Тези два принципа поначало се изключват взаимно най - вече с оглед нуждата от ангажирането на човешки ресурс. Поначало колкото повече магистрати / служители изпълняват възложена задача, толкова по - бързо и качествено ще осъществи тя.

Следователно между двата принципа следва да бъде търсен баланс с превес на първия такъв.

Решението може да бъде намерено чрез определянето на норма за натовареност на съдията.

В случая следва да бъде акцентирано върху нуждата да се определи именно норма за натовареност, а не да се работи със статистически величини като „средна натовареност“, за да може да се гарантира в най - пълна степен първата цел (качествено правораздаване). При използването на средната натовареност би се стигнало (като краен теоретичен резултат) до изравняване на натовареността на всички съдии в страната, която ще се равнява на средната такава. Тъй като към момента обаче няма механизъм, чрез който да се определи дали съдия, работещ при средната натовареност в страната ще работи достатъчно качествено и бързо, не може да се прецени оправдаността на усилията за изравняване на натовареността. Казано с други думи може да се стигне до преобразуването на различно бързо и качествено работещи съдилища до еднакво зле работещи структури в цялата страна.

Нормата за натовареност (подобно на производствените предприятия) ще представлява обективен измерител, който ще фиксира относителният обем работа, с която следва да е натоварен съдията, за да може последния да постановява качествени съдебни актове възможно най - бързо.

Нормата за натовареност ще открие пътя за разрешаване на описаните по - горе проблеми, като ще осигури възможност:

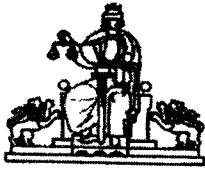
1. Да бъде определена необходимата щатна численост на всеки един съд, което пък от своя страна ще позволи:

1.1. Извършване на щатни корекции - Те могат да се извършат по досегашният начин (закриване, разкриване на щатни длъжности, чл. 194 от ЗСВ, командироване на съдии), само че ще е налице по - голяма предвидимост на промените. Това е от огромно значение най - вече за големите съдилища, където най - вероятно ще е налице най - голяма нужда от разкриване на щатни длъжности.

Пример: След като вече веднъж е определено, че съответния съд се нуждае от 30 щатни длъжности съобразно определената норма за натовареност, а само 5 могат да бъдат заети след закриване на щатни бройки и процедури по чл. 194 от ЗСВ, 25 длъжности могат да бъдат обявени веднага за заемане от конкурс, за да се достигне нормата за натовареност.

1.2. Предприемане на стратегически промени - Нормата за натовареност ще позволи да се открият трайно слабонатоварените съдилища и да се вземат принципи решения за действия при спадане на натовареността под нормата за определен брой съдии.

Пример: Взема се решение съдилища, чиято норма в продължение на пет години е под нивото, фиксирано за един съдия, да се преобразуват в отделения към

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

съдилищата в областните градове или да се въведе механизъм за мобилност на магистратите и съдебните служители).

2. Да бъдат разпределени оптимално делата между самите съдии в самият орган на съдебната власт - Следва да бъде акцентирано върху факта, че нормата за натовареност следва да бъде еднаква при определянето на натовареността на отделните съдии и на съда като цяло (недопустимо е например при определянето на натовареността на отделните магистрати да се използва СИНС, а при определяне на натовареността на съда - брой постъпили / разгледани дела месечно от един съдия).

3. Да се определи щатната численост на съдебните служители и евентуално съдебните помощници (върху който проблем няма да се спирам в настоящото изложение).

Определяне на измерител за нормата

За да бъде определен измерител на натовареността, следва да бъде установено съотношението между степените на трудоемкост при различните видове дела и евентуално останалите дейности, възложени на съдията. Удачно е тези съотношения да бъдат определени с тегловни коефициенти.

Към момента са представени три концепции за измерване на натовареността:

	Ниво на диференциация на делата и др. дейности	Ниво на адм. ресурс за прилагането ѝ	Ниво на субективизъм
На Красимир Шекерджиев	ниско	ниско	ниско
На Калин Калпакчиев (СИНС)	високо	високо	високо
На Игнат Колчев	средно	средно	средно

И трите концепции имат предимства и недостатъци. За целите на настоящото изложение от значение е единствено съотношението между коефициентите на самите дела.

Следва да се отбележи, че измерител на натовареност (като коефициент) е предвиден в СИНС, но той подлежи на преразглеждане. В тази връзка първоначално като база за определянето на съотношенията за трудоемкост между самите дела могат да бъдат ползвани коефициентите на СИНС, върху които е работено най - дълго. Те могат да бъдат усъвършенствани впоследствие, въз основа на статистическите данни за времетраенето на делата и др. показатели.

Измерителят за нормата на натовареност ще е равен на сбора от коефициентите на разгледаните дела за определен период (напр. месец), който ще бъде разделен на съответния брой съдии. (Тук могат да бъдат различни показатели постъпили дела, разгледани, свършени дела, дела за разглеждане и т. н.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

Метод за определяне на стойността на нормата

Стойността на самата норма, представена под формата на горепосочения измерител, следва да бъде определена, като бъде направена представителна извадка от определени съдилища, където е постигнат оптимален баланс между двете цели (качествено и ефективно правосъдие). Тези съдилища могат да бъдат определени въз основа на статистическите им резултати по следните критерии:

1. най - много разгледани дела във възможно най - кратки срокове;
2. най - малко отменени актове.

В този аспект от ВСС следва да бъде определени какъв е приемливия диапазон за двете стойности.

Пример: За да попаднат в представителната извадка съдилищата следва да са отговарят на следните кумулативни критерии:

- процент на делата, свършени в тримесечен срок - над 80 %;
- процент на решения, постановени в едномесечен срок - над 90 %;
- процент на отменените и изменени актове при обжалване - под 10%

За постигане на по - голяма прецизност статистиката следва да обхваща само същинските производства - граждански производства по общия ред, НОХД (без споразумения), НЧХД, АНД (без тези по чл.78а от НК).

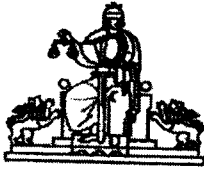
В представителната извадка следва да попаднат поне 10 съдилища.

Делата за разглеждане на тези съдилища през годината следва да бъдат умножени по съответните тегловни коефициенти за отделните дела и след това да бъдат разделени на човекомесеците за съответния съд (за да се установи действителният обем на извършената работа). Получените стойности подлежат на осредняване.

Така получената осреднена стойност (коефициент/месец) ще се равнява на нормата за натовареност на един съдия.

Впоследствие следва да бъде изискано становището на всички засегнати съдилища, за които ще бъде въведена нормата, като последната подлежи на корекция в зависимост от становищата.

След като бъде определена нормата за натовареност за един съдия може да бъде определена общата натовареност на съда, като всички разгледани / постъпили / за разглеждане дела бъдат умножени по съответните коефициенти и така получената стойност бъде разделена на щатните длъжности, евентуално на действително работещите съдии. Така ще бъде установена щатната и действителната натовареност на съда. Ако резултатът е по - висок от нормата за натовареност, съда е натоварен, ако е по - нисък - съда е ненатоварен. Отклонението от нормата за натовареност може да бъде изразено с процент, който може да бъде наречен условно процент на повишена / занижена натовареност (отразен със знак „-“).

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

Други съображения

Независимо от определената норма за натовареност следва да бъде отчетени следните допълнителни фактори, които могат да окажат влияние върху натовареността:

1. **Административни ръководители** - Нормата за натовареност на същите следва да бъде занижена (например от 0 - 30 %) с оглед изпълняваните от тях допълнителни административни задължения.

2. **Съдебни помощници** - За целите на натовареността следва да отчете, че същите намаляват частично натовареността като процент от съдийската длъжност (например - 33%, при което при трима съдебни помощници, ще се приеме, че съдът разполага с 1 съдия в повече).

3. **Съкращаване на щатни длъжности** - Същото следва да се допуска по правило само ако съдът, от който ще се съкращава длъжността, е ненатоварен по щат (тук следва да се прецени каква ще бъде стойността след съкращението, като не бива стойността на повишена натовареност да преминава определен процент, например 20%).

4. **Командиrowане на съдии** - Същото следва да се допуска по правило само ако съдът, от който се командирова е ненатоварен (и тук следва да се спази правилото по предходната точка). При повишаване на натовареността на командироващия съд следва да му бъде разрешено да прекъсне командироваването. Като логическо продължение на това правило не следва да бъдат разкривани допълнителни щатни длъжности при съд, който е командировавал съдия в друг съд.

5. **Специализация** - Следва да бъде предвидена коефициент за увеличаване на натовареността при липса на специализация (вж. концепцията на г-н Шекерджиев).

6. **Корекция на коефициентите в зависимост от конкретното дело** - Следва да бъде запазена възможността за корекция на коефициента на конкретното дело в зависимост от развитието на производството (вж. СИНС и концепция на г-н Колчев). До намиране на друго разрешение може да бъде използвана СИНС, доколкото само при нея има разработена методология за извършване на корекцията. Тъй като тези корекции изискват значителен административен ресурс, оптимизацията тук следва да се търси в програмното осигуряване. В модулет за случайно разпределение следва да се предвиди възможност всеки съдия електронно да извърши корекция на коефициента. Това действие евентуално може да бъде одобрявано (отново по електронен път) от административния ръководител, или може да се въведе такова одобрение над определен брой корекции.

Следващата стъпка би била системата за електронно разпределение и системите за ел. деловодство да се интегрират в един програмен продукт, който да ползват всички съдилища (примерно ЕИСС). По този начин поне част от корекциите на натовареността ще могат да се отчитат автоматично.

Тези корекции на натовареността могат първоначално да бъдат прилагани само при разпределението на делата между съдиите в рамките на самия съд, за да не се затрудни процеса по формиране на нормата за натовареност и за да се избегне възможността за изкуствено увеличение на натовареността на самия съд чрез извършването на множество корекции.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН

Впоследствие могат да бъдат въведени правила за корекция на общата натовареност на съответния съд от ВСС по искане на административния ръководител, когато сумата от коригираната натовареност превиши общата натовареност с определен процент (например 25%). Такава корекция може ще се извършва за всеки отделен случай. Възможностите за отправяния на искания за корекция могат да се ограничат, например до веднъж в рамките на една календарна година.

Заключение

Възможно е изложените тези да не се споделят от голяма част от членовете на Съдийската колегия и административните ръководители на районните съдилища.

Вярвам, че може да се обединим около тезата, че кадровите промени, а на още по - голямо основание и структурните реформи не могат да бъдат извършени без ясна стратегия.

Позволявам си да мисля, че именно нормата за натовареност може да постави фундамента, върху който да бъде изградена тази стратегия.

Предварително благодаря за отделеното време за запознаване с предложението.

С уважение:

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ,
Административен ръководител -
Председател на съда

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ТУТРАКАН**

Изх. № 2097

Дата: 06.12.2023 г.

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА
ВСИЧКИ СЪДИЛИЩА, ВНЕДРИЛИ
ЕДИННАТА ИНФОРМАЦИОННА
СИСТЕМА НА СЪДИЛИЩАТА**

**КОПИЕ ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

Относно:

Оптимизация на ЕИСС

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Намерих за удачно да акцентирам върху някои основни проблеми, свързани с работата с ЕИСС, във връзка с което изпратих предложение за оптимизация на системата до СКВСС и „Информационно обслужване“ АД. Получих отговор от изпълнителния директор на „Информационно обслужване“ АД, който намирам за обезпокоителен. В тази връзка считам, че съображенията ми следва да бъдат споделени ръководителите на всички съдилища, внедрили системата.

В основата на проблема стои целта на законодателните промени и действията на СКВСС и „Информационно обслужване“ АД да бъде дигитализирано правосъдието и да бъдат премахнати на хартиените носители на информация. Начинът, по който обаче се провежда политиката в тази насока, води до възникване на зависимост на правораздаването от програмен продукт, който се поддържа служителите на „Информационно обслужване“ АД, т. е. върху който орган на съдебната власт няма пряк контрол. Тази зависимост се проявява в последователно провеждане на доктрината, че съдебните актове могат да бъдат постановявани единствено и само в ЕИСС, чрез използването на формите за структурирано съдържание на приложението. Тази тенденция в най - добрия случай създава технически затруднения, водещи до забавяне на работата на съдиите и съдебните служители. В някои аспекти работата с приложението ограничава и волята на съдията, доколкото той трябва да се съобрази с функционалността на приложението (т. е. не се адаптира програмния продукт към работата на съдиите, а работата на съдиите - към продукта). В най - фрапантните случаи може обаче да се стигне и до практическа невъзможност за постановяване на съдебни актове, което ще доближе дейността на съдебните органи до тази на

администрацията (Там доминира принципа: „Щом програмата не позволява да се извърши нещо, значи то не може да се направи.“).

Съобразявайки, че законодателството към момента все още позволява постановяване на съдебни актове и на „традиционен“¹ хартиен носител (която система е действала безотказно повече от век), направих предложение, което излагам накратко.

Законодателна рамка

Чл. 360а от ЗСВ въвежда изискването органите на съдебната власт да извършват удостоверителни изявления, издават актове и извършват всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма.

Чл. 102а, ал. 1 от ГПК препраща към ЗСВ, като е предвидено изключение от това правило „ако поради естеството им това е невъзможно или по силата на закон е предвидено извършването им по друг начин.“

Чл. 33, ал. 7 от НПК съответно създава още по - конкретни задължения, като предвижда, че съдебните актове се изготвят като електронен документ в ЕИСС и се подписват с квалифициран електронен подпис. Ал. 8 на същата разпоредба съответно въвежда изключение, че когато следва да бъдат положени подписи на страни, съдебният акт се изготвя и на хартиен носител. Тези актове се въвеждат в ЕИСС.

Съгл. чл. 33, ал. 1 от Наредба № 5 от 1.06.2017 г. за организацията и реда за водене, съхраняване и достъп до електронните дела и начина на съхраняване на доказателствата и доказателствените средства по делата, както и вътрешния оборот и съхраняването на друга информация, обработвана от съдебната администрация (Наредба № 5) електронните документи, удостоверяващи процесуалните действия на орган на съдебната власт, се създават чрез специализирани електронни формуляри. Съгл. ал. 2 на същата разпоредба структурата и съдържанието на електронните формуляри по ал. 1 се утвърждават с решение на пленума на Висшия съдебен съвет (каквото към настоящия момент не ми е известно да е издадено).

Така създадената законодателна рамка, в светлината на функционалността на ЕИСС създава сериозни затруднения в случаите, когато съдебният акт по обективни причини следва да бъде постановен в писмена форма и въведен след това в ЕИСС. Такава възможност е принципно предвидена в горесцитираните законови разпоредби, както и в чл. 50 и 51 от Наредба № 5, но практически затруднена от възможностите на ЕИСС.

Хипотези, в които са налице обективни пречки за постановяването на акта в електронна форма

I. Актове, които следва да бъдат подписани от лица, неразполагащи с ел. подпис

Към тази категория спадат спогодбите по гражданските дела, споразуменията по наказателните дела, разпитите пред съдия в досъдебното производство. Както вече бе отбелязано по - горе, в ГПК липсва изрична разпоредба, обхващаща тази хипотеза, а в чл. 33, ал. 8 изр. посл. от НПК е предвидено, че тези актове се „въвеждат“ в ЕИСС.

¹ В отговора на „Информационно обслужване“ АД постановяването на актове на хартиен носител се разглежда като „аварийна“ процедура.

Функционалност за въвеждане на такива актове (в случая съдебни протоколи) в ЕИСС не е създадена. Налице е възможност за добавяне на файлове към вече издаден акт, което обаче налага да се издаде „празен“ акт и „истинския“ акт да се прикачи към него. Т. е. подписва се празен акт, което абсурдно от юридическа гледна точка.

На практика тези съдебни протоколи се подписват на хартиен носител, след което се подписват още веднъж в ЕИСС, но само от съдебния секретар и съдия - докладчика. Това води до създаването на два различни документа - на хартиен носител и електронен документ, с различно време на съставяне. При това положение вторият протокол има характеристиките на неистински документ.² Следва да се подчертае, че времето на приключването на съдебното заседание, което се удостоверява с полагането на подписите върху протокола, е от изключително значение, особено в случаите на одобряване на споразумението по наказателни дела, доколкото то влиза в сила незабавно с последиците на влязла в сила присъда.

II. Актове, които по технически причини не могат да бъдат подписани в ЕИСС

Тук могат да бъдат разгледани случаите, когато ЕИСС не функционира (поради системна грешка, актуализиране на продукта, невъзможност за обработване на заявките) или самият орган на съдебната власт няма достъп до нея (проблеми с интернет - връзката, прекъсване на снабдяването с ел. енергия, блокиране на ел. подпис на съдия докладчика и др.). Тези хипотези въобще не са уредени, поради което и тук са относими съображенията, изложени в т. I. В този случай обаче, при последващото подписване на актовете в ЕИСС тези актове ще се явят недопустими от правна гледна точка.

III. Актове, които по технически причини не могат да бъдат издадени в ЕИСС с желаното от съдията съдържание

Съдържанието на съдебният акт обективира вътрешното убеждение на съдията. Именно поради тази причина създаването на съдебният акт в структурираната среда на ЕИСС, следва в незначителна степен да влияе върху съдържанието на акта, за да не бъде нарушен чл. 117, ал. 2, изр. 2 от КРБ.

Съдебните актове се изготвят обикновено предварително в професионален текстов редактор (напр. „Microsoft Word“). След това мотивната и диспозитивната част се копират в програмния интерфейс на ЕИСС (който използва „open source“- код на редактор със значително по - скромни възможности - „TinyMCE“). Впоследствие документът се конвертира във файл с разширение „PDF“, в който се интегрира сертификата за положен ел. подпис. Тази двукратна обработка на текстовия файл води до множество проблеми, като настоящото изложение не претендира за изчерпателното им изброяване:

1. текстът се визуализира с различни отстъпи на различните абзаци (отстъпът на абзаца впоследствие не може да бъде зададен в редактора на ЕИСС);

---

² В отговора на „Информационно обслужване“ АД е посочено, че следва да се създаде първоизточник на документа, който да бъде регистриран в ЕИСС, впоследствие разпечатан на хартия и подписан от лицата, които не са потребители на системата. Т. е. предлага се отново създаването на два документа - на хартиен носител, подписан от всички лица и в ЕИСС - подписан само от секретаря и съдебния състав. Подписването на документа в ЕИСС ще бъде извършено, след като веднъж е надлежно съставен протокола на хартиен носител. Следователно ще се създадат два протокола с различно време на съставяне.

2. текстът се визуализира с разредка между символите в самият текст (която е крайно неуместна);

3. визуализират се символи, които липсват в първоначалния документ (напр. тирета), като не се визуализират правилно символи от първоначалния документ (например „й”);

4. не се визуализират правилно таблици;

5. не се визуализират правилно бележки под линия;

6. не се визуализират въобще изображения;

7. колонтитула на документа, освен, че не е форматиран правилно, не съобразен стилистично и с останалата част от документа.

При това положение в най - добрия случай съдията следва или да изгуби допълнително време, за да приведе съдебният акт в адекватен вид (косто време е съпоставимо с времето за изготвянето на акта). В някои случаи обаче това е технически невъзможно, което налага съдебният акт да бъде възпроизведен на хартиен носител от „Microsoft Word” и да бъде отделно подписан в ЕИСС във вид, който не съответства на оригиналния документ.

Предложение

С оглед преодоляването на тези проблеми предложих да бъде създадена възможност за „въвеждане” на съдебни актове, съставени в оригинал на хартиен носител в ЕИСС (каквата възможност е предвидена в чл. 33, ал. 8 от НПК). Тази възможност следва да бъде използвана, когато не е възможно изготвянето на акта в системата поради гореизложените съображения.

При това положение може да се използва опцията за издаване на съдебен акт, като бъде предвидена допълнителна опция „Въвеждане на акт” (например до бутона „Преглед”), при която вместо да бъде използван интерфейса на „TinyMCE”, на съдията бъде предоставена възможността да прикачи съдебния акт в „PDF” - формат. Следва да бъде предвидена и възможност за поставяне на отметка, че документът е издаден в оригинал на хартиен носител. След това прикачения файл отново може да бъде подписан с ел. подпис.

По този начин проблемите, визирани в т. I и II, ще бъдат преодоленни, като потребителят конвертира директно в „PDF” - формат създадения в „Microsoft Word” документ (или сканира хартиения документ) и го подпише. В ЕИСС ще се визуализира (както и досега) „PDF” - документ с отбелязване на положения ел. подпис, както и обаче на факта, че документът е подписан в оригинал на хартиен носител (т. е. подписания в ЕИСС акт ще има характера на ел. копие).

В случаите, посочени в т. III, потребителят може да конвертира директно в „PDF” - формат създадения в „Microsoft Word” документ и го подпише, само че без да поставя отметка, че документът е подписан на хартиен носител. Така съдебният акт ще бъде подписан директно в ЕИСС, но ще изглежда идентично с файла, създаден в „Microsoft Word”.³

---

³ Във връзка със становището на „Информационно обслужване” АД следва да бъде подчертано, че не се предлага подписването на извън ЕИСС. Конвертираният от „Microsoft Word” „PDF” - документ ще бъде въведен/прикачен (без подпис) в ЕИСС, като подписът ще бъде интегриран във файла от ЕИСС, както е и досега прилагания алгоритъм.

В случай, че решите да изразите съгласие или несъгласие с изложеното становище за улеснение соча входящия номер на първоначалното ми предложение във СКВСС: № 14034/17.11.2023 г.

Предварително благодаря за отделеното внимание.

Приложения:

1. Предложение;
2. Отговор на „Информационно обслужване” АД

С уважение:

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ,
Административен ръководител -
Председател на съда